

16 Ιουλίου, 1992

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙ-
ΔΗΣ, Δ/στές]

JMC POLYTRADE,

Εφεσείων - Αιτητής

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΔΙΑ

ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΟΥ,

Εφεσιβλήτων - Καθ' ων η Αίτηση.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 900).

Διοικητική πράξη — Αιτιολογία — Πρέπει να είναι επαρκής και σαφής — Μπορεί να συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου — Η παράθεση του νόμου και των διατάξεών του ισοδυναμεί με ανύπαρκτη αιτιολογία — Η αιτιολογία πρέπει να δίδεται κατά τον ουσιώδη χρόνο έκδοσης της διοικητικής απόφασης.

Με την έφεση αυτή προσβλήθηκε πρωτόδικη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου με την οποία απορρίφθηκε προσφυγή του εφεσεύοντα - αιτητή, κατά της απόφασης του Εφόρου Εταιρειών να απορρίψει αίτηση/ένστασή του για το όνομα της εταιρείας POLYTRADE LTD.

Ένας από τους λόγους έφεσης ήταν ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο εσφαλμένα δεν έκρινε και δεν αποφάσισε πάνω σε όλους τους λόγους ακυρώσεως και συγκεκριμένα στον ισχυρισμό του εφεσεύοντα/αιτητή ότι η απόφαση του Εφόρου ήταν αναιτιολόγητη.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, επιτρέποντας την έφεση, αποφάσισε ότι:

Κάθε διοικητική απόφαση πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Η αιτιολογία πρέπει να είναι επαρκής και σαφής και να περιέχεται στη διοικητική απόφαση ή να συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου.

Το "ανεπιθύμητο", ("undesirable"), δεν μπορεί να κριθεί αυθαίρετα και υποκειμενικά από τον Έφορο. Η κρίση πρέπει να είναι με αντικειμενικά κριτήρια και η εξουσία να ασκηθεί με εύλογο τρόπο.

3 Α.Α.Δ. JMC Polytrade v. Δημοκρατίας

Δεν χωρεί απεριόριστη διακριτική εξουσία στο δημόσιο δίκαιο. Η απόφαση πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

Η παράθεση του νόμου και των διατάξεών του ισοδυναμεί με ανύπαρκτη αιτιολογία .

5 Τα επιχειρήματα που προβάλλονται από δικηγόρο του διοικητικού οργάνου στη διάρκεια διαδικασίας προσφυγής δεν μπορούν να πληρώσουν το κενό της έλλειψης αιτιολογίας, η οποία πρέπει να δίδεται στον ουσιώδη χρόνο της έκδοσης της απόφασης.

10 Η αιτιολογία πρέπει να είναι ειδική, επαρκής και να ανταποκρίνεται στα στοιχεία του φακέλου.

Στο φάκελο της Διοίκησης υπάρχει μόνο η αίτηση του δικηγόρου του εφεσείοντα, ημερομηνίας 23 Ιανουαρίου, 1985, και η απόφαση του Εφόρου, ημερομηνίας 28 Ιανουαρίου, 1985.

15 Η προβαλλόμενη απόφαση δεν περιέχει αιτιολογία, στο φάκελο δε της Διοίκησης δεν υπάρχει οτιδήποτε που να αναπληρώνει το κενό αυτό.

Έφεση επιτυγχάνει χωρίς έξοδα

Αναφερόμενες Υποθέσεις:

20 *Costas Piki v. Republic (Minister of Interior and Another) (1968) 3 CLR, 303.*

George Constantinides v. Republic (Minister of Finance) (1969) 3 CLR, 523.

Miltiades Papadopoulos v. Republic (Council of Ministers) (1970) 3 CLR, 169.

25 *Republic (Minister of Finance) v. Savvas Pericleous (1972) 3 CLR, 63.*

Papaleontiou v. Republic (1986) 3 CLR, 1238.

Republic (Public Service Commission) v. Lefkos Georgiades (1972) 3 CLR, 594.

30 *Christou and Others v. Republic (1982) 3 CLR, 634.*

Δημοκρατία της Κύπρου v. Γεώργιου Ματθαίου Α.Ε. 832, απόφαση ημερ. 12/7/1990.

Republic v. Louca and Others (1984) 3 CLR 241.

Ethnikos v. K.O.A (1984) 3 CLR, 1150.

Zachariades v. Republic (1984) 3 CLR, 1193.

Ayios Andronikos Development Co. Ltd v. Republic (1985) 3 CLR, 2362.

Papageorgiou v. Republic (1984) 3 CLR, 1348.

Yiannakis S. Drousiotis v. Republic (Minister of Finance and Another) (1967) 3 CLR, 15. 5

METALOCK (Near East) Limited v. Republic (Minister of Finance & Another) (1969) 3 CLR 351.

Morris v. Registrar of Trade Marks (1985) 3 CLR, 732.

Georgiou & Another v. Republic (1986) 3 CLR 2354. 10

Liberty P.L.C. v. Registrar of Trade Marks (1986) 3 CLR, 2564.

Έφεση.

Έφεση εναντίον της απόφασης του Δικαστή του Ανώτατου Δικαστηρίου Κύπρου (Χρυσοστομής, Δ) που δόθηκε την 25ην Ιανουαρίου, 1989 (Αριθμός Προσφυγής 407/85) με την οποία απεργρίφθη η προσφυγή του εφεσεύοντα, εναντίον απόφασης του Εφόρου Εταιρειών, αναφορικά με την αίτηση/ένσταση για το όνομα εταιρείας, που κοινοποιήθηκε σ' αυτόν με επιστολή του Εφόρου ημερομηνίας 28/1/1985. 20

II. Πολυβίου, για τον εφεσεύοντα.

Στ. Ιωαννίδου (κα) Ανώτερη δικηγόρος της Δημοκρατίας για τους εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την έφεση αυτή προσβάλλεται Απόφαση Δικαστή του Δικαστηρίου τούτου, που, στην άσκηση πρωτοβάθμιας Αναθεωρητικής Δικαιοδοσίας, απέρριψε προσφυγή του εφεσεύοντα, με την οποία ζητούσε την ακύρωση απόφασης του Εφόρου Εταιρειών, (ο "Έφορος"), αναφορικά με την αίτηση/ένσταση για το όνομα εταιρείας, που κοινοποιήθη- 25 30

κε σ' αυτό με επιστολή του Εφόρου ημερομηνίας 28 Ιανουαρίου, 1985.

5 Ο εφεσείων εμπορεύεται με την επωνυμία JMC POLYTRADE, που ενεγράφη στο όνομά του στο γραφείο του Εφόρου στις 31 Δεκεμβρίου, 1982, με Αρ. 5002α, σύμφωνα με τον περί Ομορρυθμών και Ετερορρυθμών Εταιρειών και Εμπορικών Επωνυμιών Νόμο, (Κεφ. 116 και Νόμοι Αρ. 27/67, 77/77, 78/77).

10 Ο εφεσείων είναι παραγγελιοδόχος, εισαγωγέας και εξαγωγέας και εργάζεται με την εμπορική αυτή επωνυμία, με την οποία κατέστη και είναι γνωστός στην Κύπρο και το εξωτερικό.

15 Στις 29 Μαρτίου, 1984, υποβλήθηκε στον Έφορο αίτηση για την εγγραφή εταιρείας με το όνομα POLYTRADE LTD. - (το "ενδιαφερόμενο μέρος").

Στις 2 Απριλίου, 1984, έγινε έρευνα από το προσωπικό του Εφόρου, κατά την οποία όμως παραβλέφθηκε η εμπορική επωνυμία του εφεσείοντα.

20 Στις 5 Απριλίου, 1984, κοινοποιήθηκε στο δικηγόρο του ενδιαφερομένου μέρους αποδοχή του ονόματος της προτιθέμενης εταιρείας.

Στις 20 Ιουνίου, 1984, ενεγράφη η εταιρεία POLYTRADE LTD.

25 Στις 23 Ιανουαρίου, 1985, ο δικηγόρος του εφεσείοντα υπέβαλε γραπτή ένσταση στον Έφορο για την εγγραφή εταιρείας με το όνομα POLYTRADE LTD. Υπέβαλε ότι η χρήση του ονόματος αυτού, λόγω ομοιότητας, προκαλούσε σύγχυση με τη δική του επιχείρηση και επωνυμία. Παρέθεσε συγκεκριμένα γεγονότα και περιπτώσεις και ζήτησε
30 την άσκηση της διακριτικής εξουσίας του Εφόρου για αλλαγή του ονόματος της εταιρείας POLYTRADE LTD.

Στις 28 Ιανουαρίου, 1985, ο Έφορος έστειλε στον εφε-

σειόντα την ακόλουθη επιστολή:-

"Αναφέρομαι στην επιστολή σας με ημερομηνία 23 Ιανουαρίου, 1985 και σας πληροφορώ ότι κατά την γνώμη μου το πιο πάνω όνομα δεν θεωρείται ανεπιθύμητο σύμφωνα με το άρθρον 18 του Περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ. 113." 5

Ο εφεσείων πρόσβαλε τη νομιμότητα της απόφασης του Εφόρου με προσφυγή, στην οποία ήγειρε διάφορους λόγους ακυρότητάς της, μεταξύ των οποίων, έλλειψη αιτιολογίας. 10

Ο πρωτόδικος Δικαστής, στην Απόφασή του, δεν αναφέρθηκε καθόλου στο λόγο αυτό.

Στην ειδοποίηση έφεσης παρατίθενται επτά λόγοι έφεσης. Ο δεύτερος λόγος έχει:-

"2. Το πρωτόδικον δικαστήριο εσφαλμένα δεν έκρινε και δεν αποφάσισε πάνω σε όλους τους λόγους ακυρώσεως τους οποίους ήγειραν οι αιτηταί." 15

Το αντικείμενο της προσφυγής είναι η νομιμότητα της διοικητικής πράξης ή απόφασης. Το αντικείμενο της αναθεωρητικής έφεσης συνεχίζει να είναι η νομιμότητα της ίδιας πράξης ή απόφασης - (βλ., μεταξύ άλλων, *Costas Pikis v. Republic (Minister of Interior and Another)* (1968) 3 C.L.R. 303, 305, 306· *George Constantinides v. Republic (Minister of Finance)* (1969) 3 C.L.R. 523· *Miltiades Papadopoulos v. Republic (Council of Ministers)* (1970) 3 C.L.R. 169· *Republic (Minister of Finance) v. Savvas Pericleous* (1972) 3 C.L.R. 63, 68· *Papaleontiou v. Republic* (1986) 3 C.L.R. 1238). 20 25

Το Δικαστήριο στην αναθεωρητική έφεση προσεγγίζει το θέμα με πλήρη επανεξέταση της υπόθεσης, αναφερόμενο στα θέματα που εγείρονται από τα μέρη στην έφεση, ή στην έκταση που δεν είχαν αποφασιστεί από το πρωτόδικο Δικαστήριο, ή στα θέματα που εγείρονται στην αντέφε- 30

ση. Ο διάδικος δικαιούται να έχει τη γνώμη της Ολομέλειας του Δικαστηρίου - (*Republic (Public Service Commission) v. Lefkas Georgiades* (1972) 3 C.L.R. 594, Α. Λοΐζου, (Δικαστής όπως ήταν τότε), σελ. 690· *Christou and Others v. Republic* (1982) 3 C.L.R. 634, 639· *Δημοκρατία της Κύπρου v. Γεώργιου Ματθαίου*, Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 832, (Απόφαση δόθηκε στις 12 Ιουλίου, 1990, δε δημοσιεύτηκε ακόμα)).

10 Η αναθεωρητική έφεση έχει σκοπό να εξασφαλίσει στα μέρη το πλεονέκτημα της γνώμης της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε υπόθεση Αναθεωρητικής Δικαιοδοσίας, η οποία με το Άρθρο 146 του Συντάγματος δόθηκε αποκλειστικά στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, και, κάτω από το Άρθρο 11(2) του περί Απονομής 15 της Δικαιοσύνης (Ποικίλοι Διατάξεις) Νόμου του 1964 (Αρ. 33/64), ασκείται τώρα πρωτόδικα από Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου - (*Republic (Minister of Finance) v. Savvas Pericleous*, (ανωτέρω)· *Republic v. Louca and Others* (1984) 3 C.L.R. 241· *Ethnikos v. K.O.A.* (1984) 3 20 C.L.R. 1150· *Zachariades v. Republic* (1984) 3 C.L.R. 1193· *Ayios Andronikos Development Co. Ltd. v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 2362, 2373· και *Papaleontiou v. Republic*, (ανωτέρω)).

25 Ο δικηγόρος του εφεσείοντα επιχειρηματολόγησε ότι η κρινόμενη απόφαση είναι ολότελα ανατιολόγητη. Η παράθεση του λεκτικού και του αριθμού του Άρθρου του Νόμου, στην παρούσα περίπτωση, δεν αποτελεί αιτιολογία.

30 Το Άρθρο 18 του περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ. 113, στο Αγγλικό πρωτότυπό του έχει:-

"18. No company shall be registered by a name which in the opinion of the Council of Ministers is undesirable."

35 Το Υπουργικό Συμβούλιο, δυνάμει του Άρθρου 32 του περί Ερμηνείας Νόμου, Κεφ. 1, και του εδαφίου (1) του Άρθρου 3 του περί Εκχωρήσεως της ενασχήσεως των

Εξουσιών των Απορρρευσιών εκ τινος Νόμου, Νόμου του 1962, (Αρ. 23/62), ξεχώρισε και μεταβίβασε στον Επίσημο Παραλήπτη και Έφορο την εξουσία του κάτω από το Άρθρο 18 του Κεφ. 113.

Το Άρθρο 19 απονέμει στον Έφορο καθορισμένες 5
εξουσίες σχετικά με αλλαγή ονόματος.

Ο Έφορος, στην άσκηση της εξουσίας του, έχει διακριτική ευχέρεια, που πρέπει, όμως, να ασκείται σύμφωνα με το νόμο και τις αρχές του διοικητικού δικαίου, όπως αναπτύχθηκαν στη χώρα μας από την εγκαθίδρυση της Δημοκρατίας. 10

Η αιτιολογία αποτελεί την έκθεση πραγματικών και νομικών λόγων που οδήγησαν τη Διοίκηση στην απόφασή της, καθώς και παράθεση κριτηρίων με βάση τα οποία η Διοίκηση άσκησε τη διακριτική της ευχέρεια. Είναι αναγκαία για την πληροφόρηση του διοικουμένου και για να είναι επιτυχής ο δικαστικός έλεγχος. 15

Κάθε διοικητική απόφαση πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

Η αιτιολογία πρέπει να είναι επαρκής και σαφής και να περιέχεται στη διοικητική απόφαση ή να συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου. 20

Το "ανεπιθύμητο", ("undesirable"), δεν μπορεί να κριθεί αυθαίρετα και υποκειμενικά από τον Έφορο. Η κρίση πρέπει να είναι με αντικειμενικά κριτήρια και η εξουσία να ασκηθεί με εύλογο τρόπο. Δεν χωρεί απεριόριστη διακριτική εξουσία στο δημόσιο δίκαιο. Η απόφαση πρέπει να είναι αιτιολογημένη. 25

Η παράθεση του νόμου και των διατάξεών του ισοδυναμεί με ανίπαρκτη αιτιολογία - (βλ. *Parageorghiou v. Republic* (1984) 3 C.L.R. 1348). 30

Στα Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου Επικρα-

τέλος 1929-1959, στη σελ. 186 αναφέρονται:-

"Γ. Επανάληψις διατάξεων νόμου.

5 'Ινα πληρωθή η προς αιτιολογίαν απαιτήσις του νόμου, δέον αύτη να μη περιορίζεται εις γενικούς χαρακτηρισμούς δυναμένους να εφαρμοσθώσιν εις πάσαν περίπτωσιν, ουδέ να επαναλαμβάνη τας διατάξεις του νόμου, αλλά δέον να εκτίθενται τα πραγματικά στοιχεία, επ' ων εβασίσθη η κρίσις του διοικητικού οργάνου. Ισοδυναμεί προς ανύπαρκτον αιτιολογίαν η επανάληψις των γενικών όρων του νόμου δυναμένων να 10 τύχωσιν εφαρμογής επί οιασδήποτε περιπτώσεως: 424, 1921 (54)."

15 Η δικηγόρος του εφεσίβλητου Εφόρου πρόβαλε στη γραπτή της αγόρευση πραγματικούς λόγους ως αιτιολογία για την κρινόμενη απόφαση.

20 Τα επιχειρήματα που προβάλλονται από δικηγόρο του διοικητικού οργάνου στη διάρκεια διαδικασίας προσφυγής δεν μπορούν να πληρώσουν το κενό της έλλειψης αιτιολογίας, η οποία πρέπει να δίδεται στον ουσιώδη χρόνο της έκδοσης της απόφασης - (βλ., μεταξύ άλλων, *Yiannakis S. Droussiotis v. Republic (Minister of Finance and Another)* (1967) 3 C.L.R. 15, στη σελ. 23· *METALOCK (Near East) Limited v. Republic (Minister of Finance & Another)* (1969) 3 C.L.R. 351, στη σελ. 359· *Morris v. Registrar of Trade Marks* (1985) 3 C.L.R. 732, στη σελ. 737· *Georghiou & Another v. Republic* (1986) 3 C.L.R. 2354· και *Liberty P.L.C. v. Registrar of Trade Marks* (1986) 3 C.L.R. 2564).

30 Η αιτιολογία πρέπει να είναι ειδική, επαρκής και να ανταποκρίνεται στα στοιχεία του φακέλου.

Στο φάκελο της Διοίκησης υπάρχει μόνο η αίτηση του δικηγόρου του εφεσείοντα, ημερομηνίας 23 Ιανουαρίου, 1985, και η απάντηση του Εφόρου, ημερομηνίας 28 Ιανουαρίου, 1985, την οποία έχουμε παραθέσει πιο πάνω.

Η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιέχει αιτιολογία, ούτε στο φάκελο της Διοίκησης υπάρχει οτιδήποτε που να αναπληρώνει το κενό αυτό.

Η δικηγόρος του εφεσίβλητου Εφόρου, προς το τέλος της αγόρευσής της ενώπιόν μας, με ειλικρίνεια και θάρρος, παραδέχτηκε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αναιτιολόγητη. 5

Η έλλειψη της αιτιολογίας ή τα ελαττώματά της συνεπάγονται το ακυρώσιμο της πράξης, εφόσον έχει προταθεί ο λόγος αυτός, και υπάγονται στον ευρύτερο λόγο ακυρώσεως λόγω παράβασης κατ' ουσίαν διάταξης του νόμου. 10

Για το λόγο αυτό, η έφεση επιτυγχάνει.

Δεν θα εξετάσουμε τους άλλους λόγους ακυρότητας που αναπτύχθηκαν.

Η πρωτόδικη απόφαση ανατρέπεται και η προσβαλλόμενη απόφαση του Εφόρου ακυρώνεται. 15

Καμιά διαταγή για έξοδα.

Εφεση επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.